

sygn. akt VII U 1159/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu 28 lutego 2022 r. na rozprawie w Warszawie

odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 7 sierpnia 2018 r., znak (...)

o wysokość zadłużenia z tytułu składek i umorzenie należności

I. oddala odwołanie od decyzji ustalającej wysokość zadłużenia z tytułu składek;

II. wniosek o umorzenie należności przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziałowi w W.;

III. **zasądza od J. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt VII U 1159/18

UZASADNIENIE

J. B. 10 września 2018 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 7 sierpnia 2018 r., znak: (...). Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że nie jest on dłużnikiem organu rentowego oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ubezpieczony wskazał, że wykonywał działalność gospodarczą jedynie w latach 1999-2001. W 2011 r. jego stan zdrowia uległ pogorszeniu, ponieważ rozpoznano w nim szereg schorzeń, które wymuszały na nim prowadzenie oszczędnego trybu życia, poruszanie się za pomocą kuli łokciowych lub przy balkoniku oraz stosowanie się do zaleceń zespołu rehabilitacyjnego. Odwołujący zaakcentował, że od 2011 r. nie podjął się wykonywania działalności gospodarczej, bowiem nie realizował żadnych czynności, nie zatrudniał pracowników oraz nie poszukiwał kontrahentów. Dodatkowo uznał, że należy rozważyć możliwość przedawnienia roszczeń, ponieważ do należności składowych nieprzedawnionych do 1 stycznia 2012 r. ma zastosowanie 5-letni termin przedawnienia, z zastrzeżeniem, że liczony jest od 1 stycznia 2012 r., a nie od daty ich wymagalności (odwołanie z 10 września 2018 r., k. 8-10 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz o zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając stanowisko organ rentowy wskazał, że płatnik składek prowadził działalność gospodarczą w okresie od 15 marca 1999 r. do 23 stycznia 2015 r., co wynika z historii wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Płatnik składek 8 stycznia 2015 r. złożył wniosek o umorzenie nieopłaconych należności

na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe na podstawie ustawy z 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. W związku z tym 6 kwietnia 2016 r. została wydana decyzja określająca należności podlegające umorzeniu i warunki, które należało spełnić. Zdaniem organu rentowego, ubezpieczony nie wypełnił warunków wskazanych w tej decyzji, skutkiem czego 7 sierpnia 2017 r. wydano decyzję odmawiającą umorzenia należności. Następnie organ rentowy 28 grudnia 2017 r. wszczął postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od lipca 2004 r. do stycznia 2015 r., które zostało zakończone 23 kwietnia 2018 r., a następnie wydano zaskarżoną decyzję z 7 grudnia 2018 r. W odniesieniu do zarzutu przedawnienia wskazywanego w treści odwołania, ZUS podniósł, że bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego. Bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji określającej wysokość zadłużenia do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. Organ rentowy zaznaczył również, że dodatkowo bieg przedawnienia uległ zawieszeniu od dnia złożenia wniosku o umorzenie należności do dnia, w którym decyzja o umorzeniu lub decyzja odmawiająca umorzenia należności z tytułu składek stała się prawomocna (odpowiedź na odwołanie z 9 października 2018 r., k. 3-4 a. s.).

Na rozprawie 14 stycznia 2022 r. odwołujący wniósł o umorzenie należności z tytułu składek (protokół rozprawy z 14 stycznia 2022 r., k. 89 a. s.).

Sąd ustalił, co następuje:

J. B. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w W. w okresie od 15 marca 1999 r. do 23 stycznia 2015 r. Wykreślenie wpisu z rejestru nastąpiło 27 stycznia 2015 r. Przedmiotem wykonywania działalności gospodarczej były pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane (wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacją o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej, k. 69 a. s.).

Odwołujący zgłosił prowadzenie działalności gospodarczej w okresie od 15 marca 1999 r. do 23 stycznia 2015 r., której nie zawiesił oraz złożył zeznania podatkowe z tego tytułu za lata 1999-2001 wykazując rozliczenia kwotowe (pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego z 20 marca 2018 r., akta ZUS).

J. B. 8 stycznia 2015 r. złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe na podstawie ustawy z 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. W wyniku powyższego organ rentowy prowadził postępowanie i wydał 6 kwietnia 2016 r. decyzję, w której określił zasady umorzenia należności. Następnie pismem z 4 lipca 2017 r. organ rentowy poinformował ubezpieczonego o zakończeniu postępowania, a 7 sierpnia 2017 r. wydał decyzję odmawiającą umorzenia należności. Korespondencja była dwukrotnie awizowana, zaś decyzja stała się prawomocna 30 września 2017 r. (wniosek z 8 stycznia 2015 r., decyzja z 6 kwietnia 2016 r., pismo z 4 lipca 2017 r. oraz decyzja z 7 sierpnia 2017 r., akta ZUS).

Organ rentowy 28 grudnia 2017 r. zawiadomił odwołującego o wszczęciu z urzędu postępowania na podstawie art. 61 § 4 k.p.a. w związku z art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy, na którą złożyły się należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od marca 2005 r. do stycznia 2015 r. w wysokości 110 403,12 zł, w tym składek w wysokości 63 385,12 zł i odsetek za zwłokę w wysokości 47018 zł;

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2004 r. do stycznia 2015 r. w wysokości 41 216,62 zł, w tym składek w wysokości 23 288,82 zł, odsetek za zwłokę

w wysokości 17 919 zł i kosztów upomnienia w wysokości 8,80 zł;

- Fundusz Pracy za okres od lipca 2004 r. do stycznia 2015 r. w wysokości 9915,05 zł, w tym składek w wysokości 5599,25 zł, odsetek za zwłokę w wysokości 4307 zł i kosztów upomnienia w wysokości 8,80 zł.

Przesyłka zawierająca decyzję została doręczona J. B. 8 stycznia 2018 r. Zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a. w związku z art. 123 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych organ rentowy 24 kwietnia 2018 r. zawiadomił J. B. o zakończeniu postępowania dowodowego oraz, że został mu wyznaczony 7-dniowy termin, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia, na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów. ZUS w decyzji z 7 sierpnia 2018 r. stwierdził, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 166 024,79 zł, w tym z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od marca 2005 r. do stycznia 2015 r. w wysokości 63 385,12 zł i odsetek za zwłokę w wysokości 50 105 zł;

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2004 r. do stycznia 2015 r. w wysokości 23 288,82 zł, odsetek za zwłokę w wysokości 19 051 złotych i kosztów upomnienia w wysokości 8,80 zł;

- Fundusz Pracy za okres od lipca 2004 r. do stycznia 2015 r. w wysokości 5599,25 zł, odsetek za zwłokę w wysokości 4578 zł i kosztów upomnienia w wysokości 8,80 zł.

Organ rentowy wskazał, że odwołujący nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, co skutkowało określeniem wysokości zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 83 ust. 1 tej ustawy. W związku z tym, że decyzja została odebrana przez odwołującego 13 sierpnia 2018 r., to stała się prawomocna 12 września 2018 r. (zawiadomienie z 28 grudnia 2017 r., zwrotne potwierdzenie odbioru, zawiadomienie z 24 kwietnia 2018 r. oraz decyzja z dnia 7 sierpnia 2018 r., akta ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. 17 września 2018 r. zawiadomił też o wszczęciu wobec J. B. postępowania z urzędu w sprawie ustalenia okresu podlegania przez niego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na mocy art. 61 § 1 i § 4 oraz art. 50 § 1 k.p.a.

w związku z art. 123 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Wskazane pismo odwołujący otrzymał 21 września 2018 r. Organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 14 listopada 2018 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. ZUS stwierdził, że J. B. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym

i wypadkowemu w okresie od 15 marca 1999 r. do 23 stycznia 2015 r. W wyniku rozpoznania odwołania od zaskarżonej decyzji tutejszy sąd wyrokiem z 28 lutego 2019 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 30 września 2020 r. oddalił apelację J. B.. Z tą datą uprawomocniła się zaskarżona decyzja (zawiadomienie z 17 września 2018 r., decyzja z 14 listopada 2018 r., akta ZUS, odwołanie z 17 grudnia 2018 r. oraz wyroki z 28 lutego 2019 r. i 30 września 2020 r., k. 3-4, 24 i 89 a. s. VII U 86/19).

Ubezpieczony uzyskał dochód w latach 2018-2020 odpowiednio: 11 265,00 zł, 11 748,75 zł oraz 12 600 zł (informacje o przychodach z innych źródeł oraz

o dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za lata 2018-2020, k. 72-77 a. s.).

Odwołujący nie uiścił należności objętych zaskarżoną decyzją. Posiada on jedynie zobowiązania finansowe względem organu rentowego Z powodu swojej opieszałości nie zawiesił wykonywania swojej działalności gospodarczej. Obecnie jest zatrudniony na 1/2 etatu z wynagrodzeniem w wysokości 1000 zł miesięcznie. Ubezpieczony mieszka wspólnie

z partnerką, która pracuje w salonie fryzjerskim. W stanie jego zdrowia zdiagnozowano chorobę (...), niedoczynność tarczycy, przepuklinę i chorobę stawów, w wyniku której założono mu endoprotezę biodra (zeznania odwołującego, k. 89 a. s.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych oraz wiarygodnych zeznań złożonych przez stronę odwołującą się. Dowody te nie były kwestionowane przez strony procesu i zostały przyjęte za podstawę ustaleń w sprawie. W związku z tym sąd uznał ustalone fakty za wystarczające do wydania rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 7 sierpnia 2018 r., znak: (...) było nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą systemową”, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Na podstawie art. 32 ustawy systemowej, do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

W myśl art. 47 ust. 1 ustawy systemowej, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników.

W świetle art. 23 ust. 1 ustawy systemowej, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa z wyłączeniem art. 56a.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi, przy czym za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Jak stanowi art. 12 ust. 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, a zatem również osoby prowadzące pozarolniczą działalność, skoro ustawodawca nie wymienił tej kategorii ubezpieczonych w ust. 2 i 3.

W myśl art. 11 ust. 2 ustawy systemowej, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą obejmowane są także ubezpieczeniem chorobowym, lecz na ich wniosek.

Na podstawie art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Sąd zważył, że organ rentowy prawidłowo wyliczył należności z tytułu składek dla odwołującego mając na uwadze obowiązujące przepisy prawne. W ocenie sądu, ubezpieczony nie wskazał, aby kwestionował jakiegokolwiek wyliczenia rachunkowe wynikające z zaskarżonej decyzji. W związku z prowadzoną działalnością gospodarczą organ rentowy wyliczył odwołującemu składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. ZUS uwzględnił składki na w wysokości minimalnej, zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy systemowej. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla prowadzących działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota w kwocie co najmniej 60 % prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia zamieszczonego corocznie w projekcie budżetu państwa. Wysokość kwoty podawana jest przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w komunikacie ogłaszającym w Monitorze Polskim. Zgodnie z art. 81 ust. 2 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1510 z późn. zm.) podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanej przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Podobnie, w kwocie minimalnej organ rentowy uwzględnił składki na Fundusz Pracy. O powyższym stanowi art. 104 ust. 1 i 2 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 1265). Wskazuje on, że obowiązkowe składki na Fundusz Pracy ustalone są od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy systemowej wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę. Wysokość składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa. Odwołujący nie mógł określić niższej niż wskazane i przyjęte przez ZUS podstawy wymiaru składek za poszczególne lata, co wynika bezpośrednio z obowiązujących przepisów prawa.

Podsumowując, zarówno kwoty składek, jak i naliczone odsetki które wskazał ZUS wydając zaskarżoną decyzję są poprawne. Zgodnie z art. 23 ustawy systemowej, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa z wyłączeniem art. 56a (ust. 1). Odsetek za zwłokę nie nalicza się, jeżeli ich wysokość nie przekraczałaby 6,60 zł (ust. 1a). Wyegekwowane odsetki za zwłokę oraz opłata prolongacyjna od składek, o których mowa w art. 22 ust. 3, są, proporcjonalnie do wysokości składek, odprowadzane do otwartego funduszu emerytalnego oraz ewidencjonowane na subkoncie,

o którym mowa w art. 40a (ust. 2). Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do składek opłacanych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (ust. 4). Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, mająca odpowiednie zastosowanie do odsetek od należności składkowych, w art. 53 określającym zasady naliczania odsetek za zwłokę przewiduje, że odsetki za zwłokę naliczane są od dnia następującego po dniu upływu terminu płatności podatku lub terminu, w którym płatnik lub inkasent był obowiązany dokonać wpłaty podatku na rachunek organu podatkowego (§ 4). Stosując odpowiednio wskazany przepis, ZUS naliczył więc odsetki od poszczególnych zaległych kwot składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego oraz Fundusz Pracy poczynając od dnia następnego po upływie terminu płatności.

Odnosząc się do poszczególnych zastrzeżeń skonstruowanych względem zaskarżonej decyzji wydanej przez organ rentowy należy zaznaczyć, że odwołujący podniósł również zarzut przedawnienia roszczeń. Sąd zauważył, że ubezpieczony nie rozwinął tego zarzutu. Biorąc pod uwagę jednak wskazane twierdzenie należy na wstępie stwierdzić, że począwszy od 1 stycznia 2012 r. obowiązuje nowy system prawny, który zakłada, że termin przedawnienia należnych składek na rzecz organu rentowego wynosi 5 lat i liczony jest od dnia wejścia w życie nowej ustawy.

Jak stanowi art. 27 ust. 1 ustawy z 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z 2011 r., Nr 232, poz. 1378), do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 41 ust. 1b ustawy wymienionej w art. 2 oraz w art. 24 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 11, którego bieg rozpoczął się przed 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od 1 stycznia 2012 r.

Zgodnie bowiem z art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

W myśl art. 24 ust. 5f ustawy systemowej, w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

W rozpatrywanej sprawie ubezpieczony zobowiązany był do opłacenia pierwszej z wymagalnych składek z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności za lipiec 2004 r. do 10 sierpnia 2004 r. W ocenie sądu nie był to dzień, od którego należało liczyć terminu przedawnienia należności z tytułu nieopłaconych składek. Zgodnie z przytoczonym wcześniej art. 27 ust. 1 ustawy z 16 września 2011 r. bieg przedawnienia rozpoczyna się od 1 stycznia 2012 r. i wynosi 5 lat. W związku z tym organ rentowy powinien był wszcząć postępowanie najpóźniej 31 grudnia 2017 r.

Sąd ustalił, że interpretację przepisu art. 24 ust. 5f ustawy systemowej wyłożona jest przez sądy powszechne i Sąd Najwyższy w sposób jednolity i tożsamy. Wedle tego przepisu, zawieszenie biegu terminu przedawnienia zależy od wszczęcia postępowania

o podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia i następuje z momentem wydania decyzji w tym przedmiocie, zaś prawomocność decyzji decyduje wyłącznie o zakończeniu stanu zawieszenia. Stosownie do treści art. 24 ust. 5f ustawy systemowej, wydanie przez organ rentowy decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia rozpoczyna zawieszenie biegu terminu przedawnienia składek objętych tą decyzją i stan ten kończy się z dniem jej uprawomocnienia. Sąd ubezpieczeń społecznych może więc stwierdzić przedawnienie składek tylko wtedy, jeśli nastąpiło ono przed wydaniem decyzji wszczynającej postępowanie o ustalenie podstawy wymiaru składek lub obowiązku ich opłacenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 1 lipca 2014 r., III AUa 142/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 19 września 2017 r., III AUa 47/17 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 29 maja 2013 r., I UK 613/12). W rozpatrywanej sprawie zawiadomienie o wszczęciu postępowania zostało podjęte 28 grudnia 2017 r., jednak odbiór przesyłki pocztowej przez ubezpieczonego nastąpił 8 stycznia 2018 r., a więc po upływie 5-letniego terminu przedawnienia. Tym niemniej termin ten został już wcześniej raz zawieszony 8 stycznia 2015 r., kiedy ubezpieczony złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o umorzenie nieopłaconych należności na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe na podstawie ustawy z 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. W wyniku powyższego organ rentowy prowadził postępowanie i wydał decyzję 7 sierpnia 2017 r., która stała się prawomocna 30 września 2017 r. Zatem w przez cały okres trwania tego postępowania, tj. od 8 stycznia 2015 r. do 30 września 2017 r., zawieszony był bieg terminu przedawnienia. W związku z tym od 1 stycznia 2018 r. pięcioletni termin na wszczęcie przez organ rentowy postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek wydłużył się o kolejne ponad dwa i pół roku. Do wydania zaskarżonej decyzji nie upłynął więc 5-letni termin na przedawnienie którejkolwiek ze składek należnej organowi rentowemu.

Sąd zważył, że żaden z zarzutów ubezpieczonego podniesiony w toku postępowania sądowego nie dał podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. Mając na uwadze powyższe sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w punkcie 1 wyroku.

W toku postępowania sądowego ubezpieczony wskazywał, że nie jest w stanie pokryć kosztów należności wyliczonych przez organ rentowy z uwagi na trudną sytuację finansową. Sąd zważył jednak, że ustalenie wysokości zadłużenia

z tytułu składek nie ma wpływu na rozpatrywanie wniosku o umorzenie należności. Wymaga podkreślenia, że okoliczności związane z sytuacją materialną strony odwołującej mogą być rozważane przy ocenie zasadności wniosku o umorzenie należności z tytułu składek, który będzie rozpoznawany przez organ rentowy w odrębnie przeprowadzanym postępowaniu administracyjnym. W związku

z powyższym dokumenty pominięte przez sąd podczas ustalania i oceny stanu faktycznego mogą być rozpoznawane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w kolejnym postępowaniu wyjaśniającym, co będzie rzutowało na wydanie decyzji w przedmiocie umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek przez ubezpieczonego. Odwołujący na ostatniej rozprawie wnosił również o umorzenie należności z tytułu składek. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter odwoławczy, gdyż inicjowane jest wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego. Przedmiotem postępowania w sprawach o świadczenia z ubezpieczeń społecznych jest zatem co do zasady kontrola decyzji organu rentowego według stanu rzeczy z chwili jej wydania. Zgodnie z art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wnosi się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania w myśl art. 476 § 2 k.p.c. w związku z art. 477⁹ k.p.c. wyznacza w pierwszej kolejności przedmiot decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugiej – zakres odwołania od tej decyzji. Rozpoznając odwołanie od decyzji organu rentowego, sąd ubezpieczeń społecznych rozstrzyga o jego zasadności w granicach wyznaczonych z jednej strony zakresem samego odwołania, a z drugiej treścią zaskarżonej decyzji. W rozpatrywanej sprawie organ rentowy wydał decyzję jedynie w zakresie ustalenia wysokości zadłużenia ubezpieczonego z tytułu składek. ZUS nie zajął stanowiska - w formie decyzji co do wniosku o umorzenie należności. W związku z tym sąd nie miał prawa wydać orzeczenia w tym zakresie i przekazał ten wniosek do rozpoznania organowi rentowemu w punkcie 2 wyroku.

O kosztach procesu sąd orzekł w punkcie 3 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265) zasądzając od J. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.